

E L Ő T E R J E S Z T É S	
Előterjesztő:	Szentei Tamás, a Kulturális Osztály vezetője
Tárgy:	Emléktábla elhelyezése Lugosi Béla színművész tiszteletére
Iktatószám:	KULT-157510/2024
Ügyintéző:	Szoboszlai Lilla
Feladatot jelent:	Szentei Tamás, a Kulturális Osztály vezetője részére
Véleményező bizottságok:	
Törvényességi véleményezés ideje:	2024. augusztus 16.
Törvényességi ellenőrzést végezte:	Dr. Szabó Sára Fanni

Mellékletek:	

Tisztelt Bizottság!

„Pályáján a legjobb irányban folytonosan előre haladó művésziünk, Lugosi Béla búcsúzott tegnap este. Nagy intelligenciájú, képzett művészt veszít el a társulatunk benne.” – E szavakkal búcsúztatta 1910-ben a Debreczen napilap Lugosi Bélát, akit húsz évvel később, a Dracula című legendás film tett egyik pillanatról a másokra világsztárrá. Lugosi mind a mai napig az egyik leghíresebb magyar származású popkulturális ikon, alakját, alakításait nem csak a filmvászon idézik meg, de angol nyelven életrajzok, filmtörténeti könyvek is tárgyalják életét. Kevesen tudnak arról, hogy Lugosi hollywoodi sikere előtt mivel foglalkozott, arról pedig még kevesebben, hogy debreceni színpadon is játszott, sőt nem túlzás azt állítani, hogy mindössze két évadnyi debreceni tartózkodása alatt vált érett színésszé.

1908 őszén érkezett meg Debrecenbe, ahol a Csokonai Színház (akkor Városi Színház) társulatához csatlakozott. Soha azelőtt és azután már nem nyílt lehetősége az önkifejezés ilyen magas fokú szabadságára, mint éppen debreceni színjátszása idején. E két év alatt negyvenöt-nél is több, kisebb-nagyobb szerepet játszott el, de olyan emblemikus darabok főszerepeit is megkapta, mint Az ember tragédiájából Ádám, Schiller darabjából Tell Vilmos vagy Katona József drámájából Bánk szerepét.

A magyar gyökerekkel rendelkező hollywoodi filmes világhírességek népszerűsítésére létrejött Magyar Hollywood Tanács felajánlotta, hogy emléktáblát készíttet tiszteletére. Az emléktábla világosbarna mész-kő felületére egy gravírozott szöveg kerülne az alábbi felirattal:

„Lugosi Béla a mai napig az egyik leghíresebb magyar származású színész, akit a Dracula című legendás film emelt világsztárrá. Hollywoodi karrierje előtt a Városi Színház tagjaként, 1908-1910 között több mint negyven szerepben láthatták a debreceniek. Ezekben az években e helyen működött az Otthon kávéház „villamos színháza”, ahol némafilmekkel ismerkedhetett a közönség, így a szemközti teátrumban játszó ifjú Lugosi Béla is.

**Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata
2024”**

Magyar Hollywood Tanács

Mint hogy Lugosi Béla debreceni tartózkodásának idején (1908–1910) lendült fel a mozgókép kultúra városunkban, az emléktábla elhelyezésére a Liszt Ferenc utca 7-9. számú (egykor a Sas utca 2. szám) társasház homlokzatát javaslom, mivel itt működött az Otthon Kávéház, melynek udvarán nyilvános filmvetítéseket tartottak. Jó okunk van feltételezni, hogy Lugosi gyakran látogatta a színház mellett működő kávéházat és a „villamos színházat”. A társasház tulajdonosainak közössége hozzájárulását adta a tábla elhelyezéséhez.

A tábla leleplezését 2024. szeptember 19-re tervezi az Önkormányzat a Magyar Hollywood Tanács és az Oscar-díjas Tim Robbins jelenlétében.

Tekintettel arra, hogy az emléktábla nem minősül művészeti alkotásnak, a helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény 109. § (1) bekezdését – amely szerint a művészeti alkotás közterületen, valamint önkormányzati tulajdonú épületen való elhelyezéséről, áthelyezéséről, lebontásáról a település önkormányzatának

képviselő-testülete dönt és gondoskodik fenntartásáról és felújításáról – nem kell alkalmazni.

Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 1/2013. (I. 24.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: SzMSz) 60. § (3) bekezdés 3. pontja alapján a Kulturális és Oktatási Bizottság véleményezi a közterületen elhelyezett emléktábla megjelenési formáját és feliratát.

Az SzMSz 1. mellékletének 40. pontja értelmében a művészeti alkotásnak nem minősülő emléktáblák, emlékoszlopok közterületen, önkormányzati épületen való elhelyezéséről, áthelyezéséről, lebontásáról, annak megjelenési formájáról, feliratáról a bizottsági véleményezést követően a polgármester dönt, erre tekintettel a bizottsági véleményt követően lehet Polgármester Úr felé döntési javaslatot előterjeszteni.

Kérem a Tisztelt Bizottságot, hogy az előterjesztést megtárgyalni és a határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen.

Határozati javaslat

Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése Kulturális és Oktatási Bizottsága a Kulturális Osztály vezetőjének előterjesztésére, az 1/2013. (I. 24.) önkormányzati rendelet 60. § (3) bekezdés 3. pontja alapján, figyelemmel az 1/2013. (I. 24.) önkormányzati rendelet 1. melléklet 40. pontjára

1./ javasolja a polgármesternek Lugosi Béla színművész tiszteletére 60 cm x 40 cm-es világosbarna mészkö emléktábla elhelyezését a 8509 helyrajzi számú, a természetben Debrecen, Liszt Ferenc utca 7-9. szám alatti társasház homlokzatán az alábbi szövegezéssel:

„Lugosi Béla a mai napig az egyik leghíresebb magyar származású színész, akit a Dracula című legendás film emelt világsztárrá. Hollywoodi karrierje előtt a Városi Színház tagjaként, 1908-1910 között több mint negyven szerepben láthatták a debreceniek. Ezekben az években e helyen működött az Otthon kávéház „villamos színháza”, ahol némafilmekkel ismerkedhetett a közönség, így a szemközti téatrumban játszó ifjú Lugosi Béla is.

**Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata
2024”**

Magyar Hollywood Tanács

2./ Felkéri a Kulturális Osztály vezetőjét, hogy a Bizottság határozatáról tájékoztassa a Polgármestert.

Határidő: azonnal

Felelős: Kulturális Osztály vezetője

A határozati javaslat elfogadása egyszerű többséget igényel.

Debrecen, 2024. augusztus 22.

**Szentei Tamás
osztályvezető**